

SZTUKA

EDUKACJI

KULTURA

W PROGRAMACH

NAUCZANIA

KONFERENCJA DLA NAUCZYCIELI, ANIMATORÓW I EDUKATORÓW 22-23.11.2013

Szczegółowe informacje o konferencji: www.sztukaedukacji2013.pl

Kontakt do organizatorów: kontakt@sztukaedukacji.pl

22 LISTOPADA (PIĄTEK) 2013

Zachęta — Narodowa Galeria Sztuki
pl. Małachowskiego 3, 00-916 Warszawa

Pierwszego dnia konferencji pokażemy sposoby łączenia zajęć szkolnych z działaniami prowadzonymi przez instytucje kultury i organizacje pozarządowe. Zaprezentujemy projekty nastawione na współpracę nauczycieli z animatorami, edukatorami i artystami. Wystąpienia i projekty wyłonione w wyniku otwartego konkursu podzielone są na cztery bloki tematyczne. W każdym z nich znajdzie się czas na przedstawienie kilku projektów oraz dyskusję z publicznością, poprowadzoną przez moderatora.

9-10 Rejestracja uczestników

10-10.30 Otwarcie konferencji

10.30-12 Z MYŚLĄ O NAUCZYCIELACH — WSPÓŁPRACA MIĘDZY ŚRODOWISKAMI

Instytucje kultury i organizacje pozarządowe coraz częściej dostrzegają nauczycieli jako jedną z najważniejszych grup odbiorców działań edukacyjnych, ale także jako partnerów w tworzeniu programów dla dzieci i młodzieży. W tym bloku zostaną przedstawione projekty, których celem jest podwyższenie kwalifikacji nauczycieli i edukatorów, zainspirowanie do twórczego działania, przygotowanie ciekawych narzędzi pracy do wykorzystania w pracy z uczniami. Jakie są potrzeby nauczycieli? Jak przygotować projekt nie tylko dla, ale i we współpracy z nauczycielami?

MODERATORZY:

Marcin Polak (redaktor naczelny portalu Edunews.pl),

Iwona Kulpa-Szustak (nauczycielka języka polskiego i wiedzy o kulturze w Zespole Szkół nr 5 im. S. Kisielewskiego w Warszawie)

EDUKACJA Z FILMOTEKĄ SZKOLNĄ — MOŻLIWOŚCI I STUDIA PRZYPADKÓW

Agata Sotomska (Polski Instytut Sztuki Filmowej w Warszawie)

Nowa podstawa programowa kształcenia ogólnego przewiduje zapoznanie młodzieży licealnej z twórczością polskich reżyserów filmowych. Stworzony przez Polski Instytut Sztuki Filmowej pakiet polskich filmów, który w 2009 roku nieodpłatnie otrzymały wszystkie szkoły ponadpodstawowe w Polsce, stanowi tu cenny materiał edukacyjny. Podczas prezentacji pokazane zostaną obecne trendy edukacji filmowej z powodzeniem prowadzonej w ramach Filmoteki Szkolnej. Przedstawione zostaną różnorodne filmowe programy nauczania realizowane zarówno podczas zajęć lekcyjnych, jak i pozalekcyjnych. Przedstawione inicjatywy pokażą, w jaki sposób film może kształtować rozwój kreatywności i krytycznego myślenia, ale też pomagać w nauczaniu o innych społeczeństwach, kulturach czy historii.

EDU-AKCJA: ŁĄCZYMY ŚRODOWISKA

Monika Koblak (Ruch Społeczny Obywatele Nauki, I SLO im. Ingmara Bergmana w Warszawie)

Edu-Akcja jest inicjatywą ruchu społecznego Obywatele Nauki. Jest to szereg działań na rzecz otwartości i interdyscyplinarności na wszystkich etapach edukacji. Zachęcamy do dzielenia się wiedzą i podejmowania działań zespołowych. Tworzymy przestrzeń do współpracy dla nauczycieli szkolnych, akademickich oraz wszystkich tych, którzy w swojej działalności łączą naukę, edukację i kulturę. Wspólnie z Domem Spotkań z Historią, Centrum Cyfrowym Projekt: Polska i Centrum Nauki Kopernik organizujemy warsztaty, podczas których opracowujemy wspólne projekty edukacyjne łączące różne dziedziny wiedzy i oparte na przekonaniu, że nauka jest działaniem twórczym. Promujemy ideę nauki obywatelskiej oraz wprowadzanie metody naukowej do projektów szkolnych. Wspieramy wykorzystanie nowych technologii w szkole i na uczelni.

OTWARTE ZABYTKI W SZKOLE

Katarzyna Werner (Centrum Cyfrowe Projekt: Polska, Warszawa)

Projekt ma na celu zaangażowanie obywateli w tworzenie bazy wiedzy o polskich zabytkach i działania na rzecz ich ochrony. Ma duży potencjał, który można wykorzystać podczas lekcji historii, historii sztuki czy informatyki. Pozwala z jednej strony budować wiedzę historyczną, z drugiej zaś poszerzać kompetencje dotyczące legalnego wykorzystania treści w internecie. W ramach projektu przygotowaliśmy scenariusze zajęć i miniprojekt dla gimnazjów, a także aplikację mobilną służącą do sprawdzania materialnego stanu zabytku, która może być wykorzystywana np. podczas szkolnych wycieczek lub zajęć w terenie.

KULTHURRA! ZAJĘCIA ARTYSTYCZNE W SZKOLE

Maja Dobiasz (Centrum Edukacji Obywatelskiej w Warszawie)

Jest to program edukacji kulturalnej, w którym uczniowie pod opieką nauczyciela przygotowują projekty artystyczne pod hasłem „Moje miejsce, moja historia”. Skupiają się na lokalnych opowieściach, legendach, postaciach, poznają historię swojego terenu, swojej rodziny i sąsiadów. Chcemy przełamać stereotyp akademii szkolnej, zaproponować szkołom pracę z użyciem technik artystycznych. Dajemy uczniom i nauczycielom wsparcie merytoryczne. Co roku nauczyciele sprawujący pieczę nad projektami zapraszani są na kilkudniową konferencję, gdzie biorą udział w warsztatach twórczych, odwiedzają instytucje kultury itp. Do szkół przyjeżdżają artyści, którzy prowadzą warsztaty twórcze z uczniami i pomagają im w realizacji projektu. Prowadzimy też bloga z relacjami ze spotkań, poradami i pomysłami na artystyczną dokumentację projektu oraz organizujemy wirtualny festiwal, podczas którego uczniowie mogą wygrać interesujące nagrody. Projekty kończą się prezentacjami w społecznościach lokalnych, a dokumentację końcową zamieszczamy na stronach Centrum Edukacji Obywatelskiej. Program realizowany jest od 2010 roku.

12-12.15 Przerwa na kawę

12.15-13.45 KULTURA REGIONU — PRZESTRZEŃ LOKALNEJ WSPÓŁPRACY

Edukacja regionalna jest realizowana w szkołach w ramach programów nauczania kilku przedmiotów. Jak stworzyć wartościowy projekt przybliżający kulturę regionu? Jak nawiązać współpracę z lokalnymi instytucjami? W ramach tego bloku zostaną zaprezentowane projekty z zakresu edukacji regionalnej, realizowane przez organizacje pozarządowe, instytucje kultury i szkoły, zarówno w dużych miastach, jak i w niewielkich miejscowościach. Z kolei projekt Galerii Arsenał w Białymstoku jest przykładem na to, w jaki sposób instytucja kultury może reagować na aktualną sytuację w regionie i angażując artystę, stwarzać przestrzeń do dyskusji i refleksji dla młodzieży.

MODERATORZY:

Edyta Ołdak (Stowarzyszenie „Z Siedzibą w Warszawie”), **Jacek Murawski** (nauczyciel historii w XCIX LO im. Zbigniewa Herberta z Oddziałami Dwujęzycznymi w Warszawie, miejski przewodnik turystyczny po Warszawie)

POSZUKIWACZE WARSZAWSKICH TRADYCJI — ANTROPOLOGICZNA PROPOZYCJA NA PROJEKT EDUKACYJNY

Anna Stępień, Dominika Misiak (Stowarzyszenie Pracownia Etnograficzna im. Witolda Dynowskiego, Warszawa)

Jest to projekt edukacyjny skierowany do klas IV–VI warszawskich szkół podstawowych. Jego głównym elementem są warsztaty o Warszawie, jej dziedzictwie, także wielokulturowym, prowadzone przez animatorów i antropologów. W ramach projektu odwołujemy się do antropologicznego spojrzenia na kulturę, a zajęcia prowadzimy w oparciu o etnologiczne narzędzia pracy: rozwijamy umiejętności obserwacji i interpretacji tekstów kultury. Podczas warsztatów analizujemy różne przejawy kultury: od zabytków, przez graffiti, po konflikty społeczne w przestrzeni miejskiej. Opieramy się na opracowanych przez zespół edukatorów ćwiczeniach i materiałach oraz czterech scenariuszach tematycznych: *Warszawskie tradycje* — scenariuszu ogólnowarszawskim, *Nasze dzielnice* — scenariuszu lokalnym, *Wielokulturowa Warszawa* i *Historia mieszkańców Warszawy*.

GRA MIEJSKA JAKO NARZĘDZIE EDUKACYJNE — NA PODSTAWIE PROJEKTU *GDAŃSKIE MINIATURY*

Anna Urbańczyk, Larysa Sałamacha (Instytut Kultury Miejskiej, Gdańsk)

Gdańskie miniatury to skierowany przede wszystkim do szkół projekt edukacyjny, którego celem jest odkrywanie historii i kultury Gdańska i Pomorza. Gra polega na spacerach wyznaczonymi trasami i rozwiązywaniu zagadek. Przez cztery lata zabawa miała różne formy, od gry w poszczególnych dzielnicach Gdańska, przez cykle tematyczne (Gdańsk wielokulturowy, legendy gdańskie, wielkie kobiety Pomorza, bitwy i walki), po uczęszczanie trasami proponowanymi przez same dzieci i młodzież. Dzięki współpracy z turystycznym blogiem i Bedekerem w projekcie organizowane są też comiesięczne wyprawy z licencjonowaną przewodniczką Ewą Czerwińską. *Gdańskie miniatury* wykorzystując formę gry terenowej, umożliwiają poznanie dziedzictwa kulturowego miasta. Nie bez znaczenia są również nagrody. Są nimi bilety wstępu do instytucji kultury, co służy zwiększeniu uczestnictwa w kulturze dzieci i młodzieży.

JAK NAD BUGIEM SZTUKĘ PROMOWANO

Renata Holaczuk (II Liceum Ogólnokształcące im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego we Włodawie)

Projekt zrealizowany w prowincjonalnym mieście przez Muzeum Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego, II Liceum Ogólnokształcące im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego przy współpracy ze Szkołą Podstawową nr 2 we Włodawie. Nadrzędnym celem działań była promocja twórczości nieżyjącego nadbużańskiego poety, pisarza, malarza, korzenioplastyka Stefana Sidoruka oraz zaprezentowanie kultury lokalnej jako jednego z elementów wielkiego uniwersum. Projekt obejmował m.in. zajęcia informacyjne w szkołach, wystawę w muzeum poświęconą życiu i twórczości artysty (przygotowaną od podstaw przez nauczycieli, uczniów i muzealników), lekcje muzealne, konkurs recytatorski, plastyczny i fotograficzny związany z twórczością „króla nadbużańskich poetów” oraz wystawę pokonkursową. Wszystkim działaniom przyświecała idea, że „wierność korzeniom jest zawsze twórcza”.

SYMBOLE — WARSZTATY MULTIMEDIALNE ZREALIZOWANE WE WSPÓŁPRACY Z HUBERTEM CZEREPOKIEM

Magdalena Godlewska-Siwerska (Galeria Arsenał w Białymstoku)

Warsztaty multimedialne dla młodzieży zrealizowane w 2012 roku w Galerii Arsenał w Białymstoku we współpracy z Białostockim Ośrodkiem Kultury. Idea warsztatów narodziła się w wyniku obserwacji eskalacji zjawiska nietolerancji i przemocy na tle rasowym, jakie ma i miało miejsce w Polsce w ostatnich latach. Tytuł *Symbole* to swego rodzaju odpowiedź na ogromną liczbę znaków, symboli, haseł o podtekście rasistowskim, które codziennie pojawiają się w naszych miastach. Pomysł polegał na sprowokowaniu grupy młodzieży do refleksji nad poziomem własnej tolerancji oraz przejawami dyskryminacji, których bywają świadkami oraz próbie diagnozy wpływu mediów, rodziny, grupy rówieśniczej na kształtowanie poglądów. Tygodniowe warsztaty, które prowadził Hubert Czerepok — artysta multimedialny i wykładowca akademicki — zakończyły się publiczną prezentacją filmu *Symbole* i konferencją.

13.45–14.45 Przerwa obiadowa

14.45–16.15 ZWIĄZKI NIEOCZYWISTE — SZTUKA I INNE DZIEDZINY

Sztuka i kultura współczesna świetnie wpisują się w programy nauczania języka polskiego, wiedzy o kulturze, historii, historii i społeczeństwa, a twórcze działania mogą ułatwić poznawanie lokalnej historii, geografii czy problemów społecznych. W tym bloku tematycznym zaprezentowane zostaną projekty, które łączą artystyczne działania z poszerzaniem wiedzy z innych dziedzin nauki lub takie, w przypadku których sztuka inspirowane do dyskusji na tematy pozornie z nią niezwiązane.

MODERATORZY:

Anna Dziama (Centrum Nauki Kopernik), **Joanna Wojtulewicz** (nauczycielka języka polskiego i wiedzy o kulturze w Technikum Gastronomiczno-Hotelarskim im. prof. S. Bergera w Warszawie, doradca metodyczny WCIES)

ZMIENIAMY ROLE W GALERII, CZYLI WARSZTATY NIE TYLKO O SZTUCE

Helena Postawka-Lech (Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie)

Wystąpienie będzie omówieniem funkcji galerii jako miejsca, gdzie w ramach zajęć mogą zostać poruszone różne problemy. Punktem wyjścia i obiektami stymulującymi do dyskusji stały się dzieła sztuki. Za przykład posłużą warsztaty zrealizowane w Galerii MCK na wiosnę 2013 w ramach Akademii Orange pt. *Zamiana ról*. Warsztaty w MCK przeciw stereotypom, które towarzyszyły wystawie *Praca kobiety nigdy się nie kończy*. Ich zadaniem było zwrócenie uwagi młodzieży na problem stereotypów dotyczących płci w kontekście uczenia się, a w konsekwencji również wyborów zawodowych. W projekcie wzięła udział jedna klasa z XVI Gimnazjum w Krakowie. Animatorzy i edukatorzy pracowali z tą samą grupą młodzieży przez trzy tygodnie. Zwiercieniem warsztatów były wizyty w różnych miejscach pracy i rozmowy z pracującymi tam osobami. Istotną częścią były także szkolenia dla edukatorów oraz dla nauczycieli. Podczas wystąpienia prezentowane będą również poszczególne etapy pracy nad projektem.

8 BAŁTYCKIE SPOTKANIA ILUSTRATORÓW. MŁODZI ARTYŚCI W POSZUKIWANIU WIEDZY

Renata Malcer-Dymarska (Nadbałtyckie Centrum Kultury w Gdańsku), **dr Małgorzata Cackowska** (Uniwersytet Gdański)

Jest to cykliczny projekt interdyscyplinarny organizowany przez Nadbałtyckie Centrum Kultury w Gdańsku. Każda edycja składa się z działań promujących literaturę i sztukę dziecięcą i jej aktywny odbiór. Tegoroczna, przygotowana we współpracy z Instytutem Oceanologii PAN, odbywała się na styku nauki, ekologii i sztuki, pod hasłem *Co w morzu pływa? — Morskie opowieści*. Projekt składał się z warsztatów naukowo-badawczych i artystycznych dla dzieci i młodzieży, wystawy ilustracji artystów z krajów nadbałtyckich oraz debat poświęconych tematom morskim w sztuce i książkom edukacyjnym. W ramach projektu została wydana książka *Zielona woda* — opowiadanie dla dzieci autorstwa profesorów Instytutu Oceanologii PAN, którego bohaterami są mikroorganizmy żyjące w Morzu Bałtyckim.

AKADEMIA WYOBRAŹNI. ARTYSTYCZNY EKSPERYMENT W PRZESTRZENI SZKOŁY

Elżbieta Chruska (Stowarzyszenie Inicjatyw Kulturalnych Tartak, Toruń)

Projekt realizowany przez Stowarzyszenie Tartak wychodzi naprzeciw potrzebie wykreowania nowej przestrzeni edukacyjnej w szkole. Przy pomocy innowacyjnych i niekiedy niekonwencjonalnych metod artystycznych rozwijamy naturalne talenty młodych ludzi i jednocześnie wspieramy proces ich nauczania, rozbudzając ciekawość świata oraz zainteresowanie nauką i sztuką. W zeszłym roku przeprowadziliśmy cykl dwumiesięcznych warsztatów parateatralnych skierowanych do gimnazjalistów. Główną inspiracją dla warsztatów były zagadnienia astronomiczne. Łącząc świat nauki i sztuki, stworzyliśmy przestrzeń

do artystycznego eksperymentu. W pracy posłużyliśmy się nowatorskimi metodami teatralnymi i parateatralnymi rozwijającymi wyobraźnię, kreatywność i umiejętności interpersonalne. Wszystkie zajęcia odbywały się w szkole, tam również uczestnicy projektu prezentowali finałowy spektakl (efekt pracy warsztatowej), przeobrażając szatnię szkolną w przestrzeń kosmiczną.

DIZAJN DO SZKOŁY! CZY TO W OGÓLE MOŻLIWE?

Magdalena Kreis, Natalia Romaszkan (Galeria Dizajn — BWA Wrocław)

Czy dizajn pojawia się w nauczaniu edukacji artystycznej? Czy skazany jest na zajęcia pozalekcyjne? Dlaczego dizajn jest atrakcyjny dla dzieci i młodzieży i w jaki sposób mógłby być przybliżony w szkole? Na te pytania odpowiemy podczas naszego wystąpienia, odnosząc się do działań realizowanych w ramach projektu *3D, czyli Dizajn Dla Dzieci*. Zaprezentujemy wydarzenia we współpracy ze szkołami oraz warsztaty, których tematyka mogłaby być interesująca dla szkoły. Pokażemy, jak nasze metody pracy można by przemyścić do szkoły. Przybliżymy ideę projektów *Teraz dizajn!* i *Dizajn dla wszystkich!*, które zamieniały tradycyjną przestrzeń galerii w świetlicę-pracownię-kawiarnię z bogatymi programami działań edukacyjno-artystycznych. Propozycje kierowane do szkół to m.in. przedpołudniowe warsztaty twórcze oraz *Ścianografia*, projekt Wojtki Kołacza (Otecki).

SPORT I SZTUKA

Małgorzata Minchberg (niezależna animatorka, Warszawa)

Premierowe spotkanie z cyklu spotkań ze sztuką, mające na celu przybliżanie plastyki i pomoc w odbiorze sztuki nowoczesnej grupom uzdolnionej w innych dziedzinach młodzieży. Pomysł polega na stworzeniu odbiorcy możliwości zapoznania się z wydarzeniem kulturalnym. Projekt *Sport i sztuka* przeprowadzony został dzięki pomocy galerii Zachęta. Grupa 12-letnich piłkarzy z KS Drukarz Warszawa najpierw w strojach treningowych biegła ulicami miasta, aby w Zachęcie obejrzeć wideoinstalację o Zinedine Zidane, a następnie poznać inne dzieła związane z footballiem w formie prezentacji multimedialnej. Dla większości z nich była to pierwsza wizyta w galerii sztuki. Ważna była też możliwość wyrażenia swojego zdania na temat tego, co zobaczyli i przeżyli.

16.15–16.30 Przerwa na kawę

16.30–18 SZTUKA W SZKOLE — PROGRAMY SZKOLNE NASTAWIONE NA EDUKACJĘ KULTURALNĄ

Czy sztuka i kultura współczesna mogą być stałym elementem programu szkoły lub klasy? Jaką korzyść daje długofalowa współpraca szkoły z artystami, instytucjami kultury czy organizacjami pozarządowymi, zajmującymi się edukacją kulturalną? W tym bloku tematycznym zostaną omówione programy szkół społecznych i publicznych, których nadrzędnym celem jest przygotowanie ucznia do świadomego uczestnictwa w kulturze.

MODERATORZY:

dr Marta Kosińska (Instytut Kulturoznawstwa Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu), **Joanna Falkowska-Kaczor** (historyk sztuki, nauczycielka historii sztuki w zespole szkół „Bednarska” w Warszawie, egzaminatorka matury z historii sztuki)

KLASY AKTYWNOŚCI TWÓRCZEJ JAKO PRZYKŁAD WŁĄCZANIA WSPÓŁCZESNEJ KULTURY I SZTUKI W PROGRAM NAUCZANIA GIMNAZJUM PUBLICZNEGO

Aleksandra Drzazga, Katarzyna Michalska (Gimnazjum nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Bytomiu, Stowarzyszenie na Rzecz Młodzieży Aktywnej Twórczo przy Gimnazjum nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi)

Klasy Aktywności Twórczej powstały w oparciu o przekonanie, że kontakt młodzieży ze sztuką nie powinien być tylko celem, ale również metodą edukacyjną. Stwarzamy uczniom możliwość świadomego uczestnictwa w sztuce traktowanej jako narzędzie, dzięki któremu mogą nazwać i zmanifestować tłumione w warunkach szkolnych emocje.

W ciągu ośmiu lat naszych działań powstał system stałej współpracy między nami a instytucjami kultury, umożliwiający młodzieży przejście procesu stania się: od odbiorcy, przez uczestnika, po twórcę kultury. Lokalne instytucje kultury wspólnie ze szkołą są partnerami w tworzeniu edukacji nieformalnej, miejscami wsparcia rozwoju pasji i talentów oraz elementami mapy kulturalnej miasta i regionu, rozpoznawalnymi przez naszych uczniów.

AKCJA–REAKCJA

Lena Cegłowska, Anna Grzywacz (Społeczne Gimnazjum nr 16 STO w Warszawie)

Od kilku lat w naszym gimnazjum włączamy elementy sztuki współczesnej i aktualnej w program edukacyjny i wychowawczy szkoły. Organizujemy zajęcia cykliczne i pojedyncze wydarzenia. Wszystkie łączy idea działania. Do zajęć cyklicznych należy plener twórczy. Temat wyrażany jest wybranymi przez uczniów metodami twórczymi. Akcje artystyczne w gimnazjum organizowane są od czterech lat. Inspiracją jest tu sztuka w przestrzeni publicznej oraz inicjatywy integrujące społeczność szkolną w oparciu o budowanie świadomości przestrzeni i architektury najbliższego otoczenia oraz odpowiedzialności za miejsce. Te działania bliskie są dynamice i estetyce młodzieży.

OSWOIĆ KULTURĘ I SZTUKĘ

Włodzimierz Taborski (21 Społeczne LO im. Jerzego Grotowskiego w Warszawie)

Zadaniem każdej szkoły jest wprowadzenie ucznia w świat kultury. Sposobem na zdobycie serc i umysłów jest działanie, dlatego do takich form aktywności artystycznej należy wdrażać uczniów. Podczas wystąpienia zostaną zaprezentowane wybrane projekty współorganizowane przez uczniów 21 SLO, a realizowane z dotacji m.st. Warszawy przez Stowarzyszenie Sztuka-Edukacja-Promocja oraz Społeczny Funduszy Stypendialny. *Oswoić muzeum* (2008/09) to projekt, w ramach którego uczniowie ośmiu warszawskich szkół poznali historię i „antropologię” instytucji muzeum, mechanizmy konstruowania ekspozycji, a także proksemikę muzeów. W ramach *Warsztatów Filmowych DWA BRZEGI* przy Festiwalach Filmu i Sztuki „Dwa Brzegi” w Kazimierzu Dolnym i Janowcu nad Wisłą (2011/12/13) uczniowie 12 warszawskich szkół tworzyli dokumentację filmowo-fotograficzną wydarzeń festiwalowych. Z kolei projekt *Zakochaj się w teatrze* (od 2013) umożliwił uczniom z różnych szkół zwiedzenie warszawskich teatrów od kulis.

ECEKON — EDUKACJA KULTURALNA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI — DROGA DO INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

dr Ryszard Popowski, Mirosława Lipińska (Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym — Koło w Gdańsku)

Wystąpienie ukaże efekty edukacji kulturalnej na osnowie muzycznej realizowanej od 18 lat w Polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym — Koło w Gdańsku. Stowarzyszenie współpracuje z licznymi organizacjami i ośrodkami kultury, w tym szkołami — np. Szkołą Podstawową nr 44 w Gdańsku, która prowadzi liczne klasy integracyjne. W ramach projektu działa ECEKON — placówka edukacji muzycznej dla osób z niepełnosprawnościami. W zajęciach uczestniczą m.in. niepełnosprawni uczniowie ze SP 44. W ramach projektu realizowanych jest wiele równoległych działań kulturalnych, jak mały przewodnik po Gdańsku, otwarty konkurs perkusyjny, koncerty umuzykalniające i inne formy aktywizacji kulturalnej. Najcenniejszym osiągnięciem jest działalność Orkiestry Vita Activa, która pod dyrekcją Mirosławy Lipińskiej zagrała 220 koncertów w 56 miastach w Polsce i Europie.

SZTUKA EDUKACJI KULTURA W PROGRAMACH NAUCZANIA

KONFERENCJA DLA NAUCZYCIELI, ANIMATORÓW I EDUKATORÓW 22-23.11.2013

Szczegółowe informacje o konferencji: www.sztukaedukacji2013.pl
Kontakt do organizatorów: kontakt@sztukaedukacji.pl

23 LISTOPADA (SOBOTA) 2013

Zachęta — Narodowa Galeria Sztuki
pl. Małachowskiego 3, 00-916 Warszawa

Drugiego dnia konferencji warszawskie instytucje, które pracują ze współczesnymi artystami i od lat tworzą bogaty program edukacyjny poświęcony sztuce współczesnej (Zachęta — Narodowa Galeria Sztuki, Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski, Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie) zaprezentują atrakcyjne modele pracy z dziećmi i młodzieżą. Przedstawimy propozycje działań artystycznych w przestrzeni publicznej, działań twórczych pomocnych w rozwiązywaniu problemów wychowawczych czy społecznych. Pokażemy, że sztuka i kultura współczesna świetnie wpisują się w programy nauczania języka polskiego, wiedzy o kulturze, historii, historii i społeczeństwa, plastyki, a twórcze działania mogą ułatwić poznawanie lokalnej historii, geografii czy problemów społecznych.

10-15 — warsztaty w Zachęcie, CSW i MSN w Warszawie

Warsztaty odbywają się równolegle. Udział w warsztatach tylko po wcześniejszej rejestracji

16 — lunch w Zachęcie dla wszystkich uczestników warsztatów

17 — prezentacja efektów warsztatów przez uczestników i zamknięcie konferencji w Zachęcie

WARSZTATY

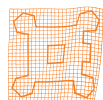
CIAŁO W DZIAŁANIU

Ciało ludzkie jest podstawowym narzędziem działania w teatrze. Jednak z cielesnością łączy się wiele zagadnień wykraczających poza problematykę współczesnego teatru. Program zajęć stwarza nauczycielom i animatorom okazję do pogłębienia wiedzy oraz zdobycia nowych doświadczeń w praktycznych działaniach teatralnych. Działania będą koncentrować się na ciele — mowie ciała, wyrazistości przekazu, emocjonalności. Zadaniem proponowanych ćwiczeń będzie wskazanie celowości ruchów aktora na scenie, przeciwdziałanie tremie, nabycie swobody mówienia ze sceny — wiarygodności, dykcji, impostacji itp. Nowe umiejętności pozwolą nauczycielom pełniej czuć nad stroną artystyczną działań, rozwijać zainteresowania i predyspozycje uczniów oraz profesjonalnie przygotowywać ich do przyszłych występów teatralnych.

Warsztaty prowadzone przez aktora, pedagoga i reżysera Darka Skibińskiego

Koordynacja: Stowarzyszenie Kulturalne „Pocztówka”

 Zajęcia odbywają się w Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski, ul. Jazdów 2

Centrum
Sztuki
Współczesnej
Zamek
Ujazdowski

CIAŁO W KULTURZE

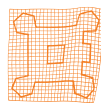
Warsztaty opierają się na dziełach sztuki krytycznej, poruszających temat ciała i jego problematyki w kulturze: tożsamości, moralności, podmiotowości i atrakcyjności. Temat cielesności, pojawia się zarówno w dziełach kultury i filozofii, jak i ramach przestrzeni najbliższej uczniom — popkulturze XX wieku. Warsztaty mają na celu pokazanie różnych modeli cielesności, stworzenie przestrzeni do pracy z młodzieżą, a także ukazanie problemów i sporów kulturowych związanych z tą tematyką. Podczas warsztatów zostaną wykorzystane metody podająco-problemowe, ekspresyjne i aktywne metody

animacji, angażujące uczestników i uwzględniające ich osobiste odczucia. Umożliwią one późniejszą adaptację tematu w celu nauczania przedmiotów szkolnych i korzystania z różnych źródeł kultury.

Warsztaty prowadzone przez animatorkę kultury Urszulę Sawicką

Zajęcia odbywają się w Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski,
ul. Jazdów 2

Centrum
Sztuki
Współczesnej
Zamek
Ujazdowski

ĆWICZENIA Z WYOBRAŹNI POLITYCZNEJ. ZAANGAŻOWANIE WSPÓŁCZESNYCH ARTYSTÓW W PROBLEMY SPOŁECZNO-POLITYCZNE

Analizowanie i indentyfikowanie społecznych napięć i konfliktów często staje się przedmiotem zainteresowania współczesnych artystów. Artyści komentują i badają te zjawiska, posługując się różnymi mediami (film, rzeźba, performans, fotografia). Celem warsztatów jest zainspirowanie uczestników do promowania wśród młodzieży twórczego podejścia do tematów związanych z ich miejscem i rolą w społeczeństwie czy pojęciami takimi jak państwo czy naród. Warsztat na przykładzie lekcji muzealnych i warsztatów towarzyszących wystawie *W sercu kraju* w Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie.

Prowadzenie: Szymon Maliborski i Katarzyna Witt (Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie)

O WYSTAWIE W SERCU KRAJU:

Na wystawie można zobaczyć 150 prac z liczącej już ponad 300 dzieł kolekcji MSN. Skala wystawy pozwala na zaprezentowanie kilku kluczowych wątków obecnych w twórczości artystów, zarówno polskich, jak i zagranicznych: zainteresowania problemami miasta, ruchami emancypacyjnymi, zjawiskami przepisywania historii i rekonstruowania pamięci, a także reakcji na wszechogarniającą dominację obrazów w globalnej kulturze. Prace prezentowane na wystawie ukazują refleksję nad językiem nowoczesności oraz społeczne zaangażowanie artystów. Kontakt z dziełami wybitnych współczesnych artystów to pretekst do zainicjowania dyskusji o kulturze i historii aktualnej, a także punkt wyjścia do lekcji, prowadzonych zarówno w muzeum, jak i szkole.

Zajęcia odbywają się w Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie,
ul. Emilii Plater 51

MIASTO JEST PLANSZĄ DO GRY

— TWORZENIE GRY TERENOWEJ JAKO ALTERNATYWNEJ FORMY EDUKACJI KULTURALNEJ

Gry integrują, motywują, angażują. Celem warsztatu jest zainspirowanie uczestników do prowadzenia aktywnych działań edukacyjnych w przestrzeni miasta. Odpowiemy na pytania: dlaczego gra terenowa jest dobrą formą edukacji dla dzieci i młodzieży? Dlaczego należy współpracować z działającymi w mieście organizacjami pozarządowymi? W jaki sposób działania edukacyjne mogą stać się motywacją dla młodzieży do zaangażowania się w lokalne życie społeczne? Warsztaty na przykładzie działań edukacyjnych Muzeum Sztuki Nowoczesnej prowadzonych podczas festiwalu Warszawa w budowie we współpracy z Fundacją Młodej Kultury — Hopsiup Project.

Prowadzenie: Katarzyna Domagalska (Fundacja Hopsiup Project) Hanna Zwierzchowska (Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie)

WARSZAWA W BUDOWIE 5 — festiwal poświęcony szeroko pojętemu projektowaniu: począwszy od wzornictwa przemysłowego, grafiki użytkowej, przez architekturę i urbanistykę po projektowanie społeczne. Muzeum na jesienne miesiące zamienia się w centrum dyskusji o roli projektowania w kształtowaniu życia codziennego w Warszawie. Współorganizatorem tegorocznej, 5 edycji festiwalu jest Muzeum Historyczne m.st. Warszawy, w którego budynkach przy Rynku Starego Miasta zaprezentowana zostanie wystawa festiwalowa *Zawód: Architekt*. Bohaterami tegorocznej edycji są architekci, a tematem ich role społeczne oraz wpływ na wygląd i funkcjonalność współczesnego miasta.

www.warszawawbudowie.pl

Zajęcia odbywają się w Muzeum Historycznym m. st. Warszawy,

ul. Rynek Starego Miasta 28

MUZEUM
HISTORYCZNE
M.ST. WARSZAWY

RÓŻNORODNOŚĆ KULTUROWA. WARSZTATY ANTYDISKRYMINACYJNE W OPARCIU O SZTUKĘ WSPÓŁCZESNĄ

Jedną z istotnych cech współczesnego świata jest jego wielokulturowość. To, co inne, obce budzi niepokój, stąd często przedstawiciele innych narodowości, wyznań czy tradycji kulturowych spotykają się z postawami ksenofobicznymi, nierzadko przejawami agresji. Wielu artystów współczesnych w swojej twórczości przygląda się obcym dla nas społecznościom, przybliża ich tradycje, historię lub komentuje aktualną sytuację i problemy, z jakimi się borykają. Celem warsztatów jest promowanie dialogu międzykulturowego i zachęcenie do postaw otwartości i zrozumienia wobec przedstawicieli mniejszości religijnych, narodowych i etnicznych. Inspiracją do dyskusji o tożsamości, mechanizmach powstawania stereotypów, dyskryminacji będą prace współczesnych artystów, w tym prezentowane w Zachęcie na wystawie *Domy srebrne jak namioty*.

Prowadzenie: Karolina Iwańczyk (Zachęta), Paweł Kwiecień (Stowarzyszenie Kulturalno-Edukacyjno-Naukowe „KEN”), Dorota Podlaska (artystka sztuk wizualnych)

Warsztaty przygotowane we współpracy ze Stowarzyszeniem Kulturalno-Edukacyjno-Naukowym „KEN”.

O WYSTAWIE DOMY SREBRNE JAK NAMIOTY:

Wystawa porusza problem obecności społeczności romskiej w Polsce i naszego niejednoznacznego stosunku do niej. Składają się na nią zarówno przykłady dawnego malarstwa, grafiki czy fotografii, pokazujące stereotypowy obraz społeczności romskiej, jak i prace artystów współczesnych, wychodzące poza te stereotypy. Romowie żyją obok, a jednocześnie pozostają nieobecni — ignorowani lub nienawidzeni. Tytuł wystawy to cytat z wiersza romskiej poetki — Papszy (film Joanny Kos-Krauze i Krzysztofa Krauzego, poświęcony jej osobie, wszedł właśnie do kin).

 Zajęcia odbywają się w Zachęcie — Narodowej Galerii Sztuki, pl. Małachowskiego 3

SZTUKA W SIECI — ZAINSPIRUJ SIĘ

Na portalu **OtwartaZacheta.pl** publikowane są m.in. dzieła artystów współczesnych z kolekcji Zachęty, materiały edukacyjne, dokumentacja wystaw. Celem warsztatów jest zainspirowanie uczestników do twórczego wykorzystania zasobów portalu **OtwartaZacheta.pl** oraz poszerzenie wiedzy na temat prawa autorskiego w sieci.

Co oznaczają poszczególne licencje Creative Commons? Co można zrobić z materiałami publikowanymi na wybranych licencjach? Co w sieci jest legalne, a co nie? O czym warto pamiętać, publikując w internecie?

Podczas warsztatów zaprezentujemy nasze pomysły na twórcze wykorzystanie w edukacji zasobów portalu, wskażemy, które prace z kolekcji Zachęty mogą stać się inspiracją do dyskusji na lekcjach języka polskiego, wiedzy o kulturze, historii, historii i społeczeństwa czy plastyki. Zwrócimy uwagę na szanse i zagrożenia wynikające z korzystania z zasobów sieci przez uczniów i podpowiemy, jak bezpiecznie, z poszanowaniem praw autorskich, opublikować efekty pracy uczniów w internecie.

Prowadzenie: Maria Świerżewska-Franczak (Zachęta), Michał Szuskiewicz (artysta sztuk wizualnych)

OtwartaZacheta.pl to portal prezentujący dostępne na licencjach Creative Commons zasoby Zachęty, które użytkownik może pobrać: dzieła z kolekcji, materiały edukacyjne (m.in. konspekty lekcji, pakiety edukacyjne do wystaw, nagrania z wykładów), dokumentację wystaw i wernisaży, wybrane teksty z katalogów i folderów towarzyszących wystawom. Dzięki rozbudowanym funkcjom przeszukiwania stanowi wygodne narzędzie do przeglądania zbiorów on-line, znajdowania informacji o artystach, ich dziełach i wystawach w Zachęcie.

 Zajęcia odbywają się w Zachęcie — Narodowej Galerii Sztuki, pl. Małachowskiego 3

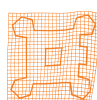

ORGANIZATORZY:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

WSPÓLORGANIZATORZY:

Centrum
Sztuki
Współczesnej
Zamek
Ujazdowski

MUZEUM
sztuki
nowoczesnej
w warszawie

PATRONAT HONOROWY:

Patronat honorowy nad konferencją
objął Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Bogdan Zdrojewski oraz Minister Edukacji Narodowej
Krystyna Szumilas

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

MINISTER
EDUKACJI
NARODOWEJ

PATRONAT:

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

PATRONAT MEDIALNY:

MAPA

MIASTO JEST PLANSZĄ DO GRY

Organizator:
Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie
Miejsce:
Muzeum Historyczne m. st. Warszawy,
Rynek Starego Miasta 28

RÓŻNORODNOŚĆ KULTUROWA

SZTUKA W SIECI – ZAINSPIRUJ SIĘ

Organizator i miejsce:
Zachęta – Narodowa Galeria Sztuki,
pl. Małachowskiego 3

ĆWICZENIA Z WYOBRAŹNI POLITYCZNEJ

Organizator i miejsce:
Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie,
ul. Emilii Plater 51

PAŁAC KULTURY
I NAUKI

DWORZEC
CENTRALNY

CIAŁO W DZIAŁANIU

CIAŁO W KULTURZE

Organizator i miejsce:
Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski,
ul. Jazdów 2

AL. ARMII LUDOWEJ

AL. JANA PAWŁA II

UL. MARSZAŃKOWSKA

AL. JEROZOLIMSKIE

AL. UJAZDOWSKIE

KRAKOWSKIE PRZEDMIEŚCIE

WISŁA

OGRÓD SASKI